KÓPIA

Občianske združenie Chceme zdravú krajinu, Lermontovova 911/3, 811 05 Bratislava

Okresný úrad Trnava
odbor starostlivosti o životné prostredie
Kollárova 8
917 02 Trnava

Dňa 02.05.2023

Vec: Odvolanie voči rozhodnutiu č. OU-TT-OSZP3-2023/002377 vydanému dňa 28.03.2023 vo veci navrhovanej činnosti "*Testovacia jednotka na úpravu zemného plynu a zapojenie troch prieskumných vrtov Malženice*"

Občianske združenie Chceme zdravú krajinu so sídlom Lermontovova 911/3, 811 05 Bratislava, IČO: 53509188 (ďalej ako "Združenie") v zastúpení Mgr. Michalom Daniškom, PhD. v zákonom stanovenej lehote podľa §53 a §54 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok)

podáva odvolanie

voči rozhodnutiu Okresného úradu Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Kollárova 8, 917 02 Trnava (ďalej len "OÚ Trnava") č. OU-TT-OSZP3-2023/002377 z 28.03.2023 (ďalej len "Rozhodnutie"), ktoré OÚ Trnava vydal vo veci navrhovanej činnosti "Testovacia jednotka na úpravu zemného plynu a zapojenie troch prieskumných vrtov Malženice" (ďalej len "Navrhovaná činnosť"), ktorá je navrhovaná skupinou objednávateľov NAFTA a.s., Votrubova 1, 821 09 Bratislava, IČO: 36 286 192 a Vermilion Slovakia Exploration s.r.o., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 723 219 (ďalej len "Navrhovateľ"). OÚ Trnava v Rozhodnutí rozhodol, že Navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o posudzovaní vplyvov") .

Združenie s realizáciou Navrhovanej činnosti vo variante č. 1 nesúhlasí. Naďalej trváme na námietkach a pripomienkach, ktoré sme v rámci zisťovacieho konania už skôr vzniesli k Navrhovanej činnosti. Združenie žiada, aby odvolací orgán Rozhodnutie zrušil a určil, že Navrhovaná činnosť sa má realizovať v nulovom variante (t.j. súčasný stav). Pokiaľ tejto prioritnej požiadavke nebude vyhovené, potom žiadame, aby bolo určené, že Navrhovaná činnosť sa má posudzovať podľa Zákona o posudzovaní vplyvov, t.j. aby proces posudzovania vplyvov Navrhovanej činnosti nebol ukončený v etape zisťovacieho konania, ale aby sa ďalej pokračovalo v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, pričom zároveň žiadame, aby námietky a požiadavky vznesené Združením v zisťovacom konaní boli uložené ako špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia Navrhovanej činnosti.

Toto odvolanie spolu s odôvodnením a prílohou má 12 strán.

Odôvodnenie:

I.

Číslo spisu	Por.č.záznamu	Číslo záznamu	Typ záznamu	Forma originálu
OU-TT-OSZP3-2023/002377	046	0068759/2023	Externý doručený záznam	hodnoverná elektronická

KÓPIA

Dotknutá obec Trakovice informovala verejnosť o vydaní Rozhodnutia na svojom webovom sídle 14.04.2023, t.j. až dva týždne po tom ako bolo Rozhodnutie doručované dotknutým obciam a zverejnené na enviroportáli (31.03.2023). Na podstránke obce Trakovice na Centrálnej úradnej elektronickej tabuli (ďalej len "CÚET") sme zverejnenie informácie o vydaní Rozhodnutia nezaznamenali vôbec. Ako dôkaz prikladáme screenshoty webovej stránky trakovice.sk a podstránky obce Trakovice na CÚET.

Podľa §29 ods. 16 Zákona o posudzovaní vplyvov:

"Dotknutá obec o rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní bezodkladne informuje verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a na úradnej tabuli obce."

Podľa §34 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako "Zákon o e-governmente"):

"*Orgán verejnej moci zverejní na elektronickej úradnej tabuli*
a) elektronický úradný dokument, ktorý je podľa tohto zákona z hľadiska právnych účinkov totožný s takým dokumentom v listinnej podobe, o ktorom osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručuje vyvesením na úradnej tabuli orgánu verejnej moci, verejnou vyhláškou alebo iným obdobným spôsobom zverejnenia pre neurčitý okruh osôb; ustanovenia osobitných predpisov o doručovaní tým nie sú dotknuté,
b) iný elektronický dokument než podľa písmena a), o ktorom osobitný predpis21a) ustanovuje, že sa zverejňuje alebo vyvesuje na úradnej tabuli, verejnou vyhláškou alebo iným obdobným spôsobom zverejnenia pre neurčitý okruh osôb.",
pričom podľa §34 ods. 1 Zákona o e-governmente:
"*Elektronická úradná tabuľa je elektronické úložisko, na ktoré sú zasielané a na ktorom sú zverejňované elektronické dokumenty, ak tak ustanovuje zákon.*".
Orgán verejnej moci je povinný, po uplynutí prechodného obdobia podľa § 60 ods. 1 zákona o e-governmente, t. j. od 1. novembra 2016, uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky.

Vzhľadom na uvedené sme toho právneho názoru, že dotknutá obec Trakovice nesplnila povinnosti dané § 29 ods. 16 Zákona o posudzovaní vplyvov a §34 ods. 2 Zákona o e-governmente a to tým, že jednak Rozhodnutie bezodkladne nezverejnila na svojom webovom sídle a podstránke na CÚET a podľa nám dostupných informácií Rozhodnutie na podstránke na CÚET nezverejnila vôbec. Ak uvážime zaužívanú lehotu 15 dní pre doručovanie informácií verejnosti formou verejnej vyhlášky, vytvoril sa len minimálny priestor medzi doručením informácie o Rozhodnutí verejnosti prostredníctvom webového sídla obce Trakovice (14.4.2023 + 15dní = 29.04.2023) a koncom lehoty pre podanie odvolania voči Rozhodnutiu (02.05.2023) verejnosťou podľa §24 ods. 4 Zákona o posudzovaní vplyvov. Máme za to, že vzhľadom na skutočnosti uvedené vyššie, bola významne sťažená možnosť verejnosti (najmä z radov obyvateľov obce Trakovice) dozvedieť sa včas o vydanom Rozhodnutí a následne prípadne obhajovať svoje práva, napr. podať odvolanie voči Rozhodnutiu. Požadujeme, aby rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní k Navrhovanej činnosti bolo zverejnené a doručené verejnosti zákonným spôsobom.

II.

K odôvodneniu Rozhodnutia k námietke č. 12 zo stanoviska Združenia z 17.08.2022:

Združenie sa nestotožňuje s názorom OÚ Trnava v tejto veci. Podľa právneho názoru Združenia, prezentovaného už v námietke č. 12, Navrhovaná činnosť, s ohľadom na presiahnutie limitnej

Číslo spisu	Por.č.záznamu	Číslo záznamu	Typ záznamu	Forma originálu
OU-TT-OSZP3-2023/002377	046	0068759/2023	Externý doručený záznam	hodnoverná elektronická

KÓPIA

hodnoty tlaku 1 MPa navrhovaných plynovodov, by mala byť posudzovaná podľa Zákona o posudzovaní vplyvov. Citované ustanovenie zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neobsahuje definíciu "*diaľkového plynovodu*". Plynovody, ktoré sú súčasťou Navrhovanej činnosti, nie sú významne odlišné od iných typov plynovodov. Závažnosť vplyvov "diaľkových plynovodov" je v zmysle prílohy č. 8 Zákona o posudzovaní vplyvov daná svetlosťou, tlakom alebo dĺžkou plynovodu. Nedávalo by zmysel, ak by jeden plynovod s tlakom napr. 4 MPa a dĺžkou napr. 3 km podliehal povinnému hodnoteniu a parametrami ekvivalentný plynovod, len preto, že je súčasťou Navrhovanej činnosti, by povinnému hodnoteniu nepodliehal. V oboch prípadoch možno totiž predpokladať obdobné vplyvy na životné prostredie, aj s prihliadnutím na to, že plynovody v rámci Navrhovanej činnosti majú byť v mnohoročnej kontinuálnej prevádzke (dlhodobé čerpacie skúšky, ťažba, ...). Z hľadiska komplexného hodnotenia vplyvov Navrhovanej činnosti je potrebné prihliadnuť aj na to, že okrem plynovodov je súčasťou Navrhovanej činnosti aj realizácia troch hlbinných vrtov, vybudovanie TJ Malženice, ťažba plynu atď, čo veľkosť vplyvu Navrhovanej činnosti na životné prostredie ďalej významne zvyšuje.

III.

OÚ Trnava na str. 76 Rozhodnutia v zozname účastníkov konania, ktorí zaslali vyjadrenie k podkladu rozhodnutia a doplňujúcej informácii, neuvádza stanovisko zo dňa 30.12.2022 zaslané Združením v rámci stanovenej 30 dňovej lehoty odo dňa doručenia výzvy na vyjadrenie sa k podkladu Rozhodnutia. Z dôvodu neuvedenia stanoviska Združenia z 30.12. v odôvodnení Rozhodnutia a absencie vyjadrenia OÚ Trnava k nemu, máme za to, že Rozhodnutie nebolo vypracované na základe kompletného podkladu Rozhodnutia, konkrétne nezohľadnilo vyjadrenie Združenia z 30.12.2022. Podľa právneho názoru Združenia tak došlo k porušeniu rovnosti účastníkov konania a boli porušené ustanovenia §32 ods. 1 a 2, §33 ods. 2 a §4 ods. 2 Správneho poriadku.

IV.

OÚ Trnava v časti "*Komplexné vyjadrenie a odôvodnenie OÚ Trnava*" Rozhodnutie odôvodnil aj tým, že "*Žiaden z dotknutých orgánov nepožadoval ďalšie posudzovanie navrhovanej činnosti uvedenej v zámere*" a "*Pri samotnom rozhodovaní bolo dôležité, že príslušné orgány štátnej správy sa vyslovili kladne k navrhovanej činnosti a nepožadovali posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie*". Uvedené, je však v priamom rozpore s tým, že dotknutá obec Žlkovce požadovala posudzovanie Navrhovanej činnosti podľa Zákona o posudzovaní vplyvov. Pritom aj OÚ Trnava ďalej uvádza "*Dotknutá obec Žlkovce zaslala stanovisko s námietkami a požaduje posudzovanie ale ako je už uvedené v jej katastrálnom územní nebude fyzický samotná činnosť realizovaná.*" Poukazujeme na to, že je primárne podstatné, či územie danej obce môže byť zasiahnuté vplyvom Navrhovanej činnosti, a nie či sa činnosť fyzicky realizuje v k. ú. tej-ktorej obce. Namietame preto nekonzistentnosť odôvodnenia Rozhodnutia v jeho hlavnej časti - t.j. ohľadom odôvodnenia výroku, či Navrhovanú činnosť je nutné posúdiť podľa Zákona o posudzovaní vplyvov alebo nie.

V.

K odôvodneniu Rozhodnutia k námietke č. 4 zo stanoviska Združenia z 18.07.2022, doplneniu námietky č. 4 zo stanoviska Združenia z 16.08.2022 a námietke č. 19 zo stanoviska Združenia z 17.08.2022:

KÓPIA

MŽP SR vo vyjadrení k zámeru Navrhovanej činnosti uviedlo

"*Z geologického hľadiska nezdieľame istotu, že „realizácia prieskumných vrtov nebude mať vplyv na stabilitu seizmických pomerov predmetnej oblasti, nakoľko sa nebude vŕtať do geologicky kritických zlomových oblastí" (s. 74). Vzhľadom na skutočnosť, že dotknuté územie sa nachádza v ochrannom pásme JE Jaslovské Bohunice a hlbinnú geologickú štruktúru širšieho územia charakterizujú mladé zlomové poruchy, medzi ktoré sa radia zlomy SZ-JV smeru (v dotknutej oblasti ich reprezentuje dobrovodská línia, pomenovaná podľa miesta zemetrasenia v r. 1906) a daný zlomový systém sa križuje s poruchami paralelnými s malokarpatskými okrajovými zlomami (napr. tzv. bolerázsky či budmerický zlom), ako aj s považskými zlomami S-J priebehu odporúčame, aby povoľovací orgán pri rozhodovacom konaní zvažoval aj riziko navrhovanej činnosti (spojenej s trhacími prácami a hlbinnými tlakovými zmenami pri ťažbe plynu), umiestnenej v blízkosti strategického jadrového zariadenia.*"

OÚ Trnava k tejto pripomienke v odôvodnení Rozhodnutia uviedol:

"*Stanovisko sa berie na vedomie. Navrhovateľ doplnil informácie a vysvetlenia k tomuto bodu. Tieto doplňujúce informácie boli súčasťou podkladov rozhodnutia ku ktorým sa Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy vyjadrilo a uviedlo, že k podkladom rozhodnutia nemá z hľadiska kompetencií žiadne pripomienky. Preto je možné konštatovať, že doplňujúce informácie a vysvetlenia predložené navrhovateľom sú považované príslušným ústredným orgánom štátnej správy za dostatočné a preukazujúce, že nie je potrebné vykonať posudzovanie vplyvov pre túto oblasť.*"

OÚ Trnava k námietke č. 19 uviedol "*Z textu nie je zrejmé, či ide o konštatovanie alebo námietku.*". Združenie uvádza, že išlo o námietku, poukazujúcu na nekonzistenciu medzi vyjadrením prezentovaným Navrhovateľom a inými verejne dostupnými informáciami.

OÚ Trnava ďalej uviedol:
"*Prevádzkovateľ budúceho jadrového zdroja sa prihlásil za účastníka konania bez pripomienok. Prevádzkovateľ existujúceho zdroja sa do konania nezapojil. Teda nepovažuje navrhovanú činnosť vo vzťahu k predmetu ich činnosti za problematickú.*"

S uvedeným odôvodnením OÚ Trnava sa nestotožňujeme, nakoľko MŽP SR sa vo vyjadrení k podkladu Rozhodnutia k predmetnej pripomienke v nadväznosti na vyjadrenie Navrhovateľa explicitne nevyjadrilo, ani neuviedlo, že predmetnú pripomienku sťahuje. Z odôvodnenia Rozhodnutia tiež nevyplýva, že by možné vplyvy Navrhovanej činnosti vo vzťahu k seizmickej stabilite územia boli predmetom nezávislého odborného posúdenia (viď aj vyjadrenie Združenia z 30.12.2022). Navrhovateľ uvádza, že "*3D seizmické meranie z roku 2017 prinieslo nové detailné poznatky o tektonickej stavbe oblasti a významne upresnilo tektonickú stavbu Blatnianskej depresie.*", z odôvodnenia Rozhodnutia však nevyplýva, že by tieto výsledky predložil MŽP a ÚJD SR a že by tieto orgány na základe týchto výsledkov vylúčili možnosť negatívnych vplyvov Navrhovanej činnosti vo vzťahu k seizmickej stabilite územia (aj s uvážením projektu PZZP Veľké Kostoľany).

Pre implicitný predpoklad OÚ Trnava o postoji prevádzkovateľa existujúceho jadrového zdroja nevidíme oporu v zákone. Napr. Zákon o posudzovaní vplyvov prisudzuje kladné stanovisko v prípade nevyjadrenia sa v rámci danej lehoty len dotknutému orgánu. Zároveň považujeme v tomto kontexte za relevantné uviesť, že podľa verejne dostupných informácií významný podiel akcií

KÓPIA

Navrhovateľa aj Slovenských elektrární a. s. priamo alebo nepriamo vlastní rovnaký vlastník - skupina EPH, v dôsledku čoho vznikajú otázky o možnom konflikte záujmov.

V prípade porovnania s PZZP V. Kostoľany argumentácia Združenia nebola založená na rozhodnutí z príslušného EIA procesu, ale na vyjadrení Slovenských elektrární a. s., ktoré nie je podmienené rozhodnutím z daného EIA procesu. Spoločnosť JESS a. s. síce nepožaduje posudzovanie vplyvov Navrhovanej činnosti na životné prostredie, avšak zároveň vo svojom vyjadrení uvádza, že "*TJ Malženice môže predstavovať riziko pre Projekt NJZ*".

Aj vzhľadom na vyjadrenie MŽP SR k zámeru v časti týkajúcej sa seizmických pomerov a verejne dostupné informácie prezentované v námietke č. 19 máme za to, že Rozhodnutie nemožno oprieť len o vyjadrenia Navrhovateľa, ktoré nie sú podporené predložením ďalších dôkazov (napr. nezávislého odborného posúdenia seizmickej stability), nakoľko Navrhovateľ je právnická osoba komerčne zainteresovaná na realizácii Navrhovanej činnosti. Podľa nášho názoru preto v tejto časti Rozhodnutia nie je spoľahlivo zistený stav veci tak ako to vyžaduje §3 ods. 5 Správneho poriadku "*Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.*" a Rozhodnutie tak trpí zásadnou vadou.

Aj Krajský súd v Trnave v rozsudku zo dňa 23.06.2021 (sp. zn. 20S/185/2019, dostupné online https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/i-detail/rozhodnutie/1490223f-bb28-40c7-ae4b-a682db9fa89f%3A880b8180-260f-46c0-b047-9e097207f3a8), ktorým boli zrušené rozhodnutia Okresného úradu Trnava a Okresného úrad Hlohovec, ktoré umožňovali realizovať navrhovanú činnosť "Prieskumný vrt Madunice 8" bez posúdenia vplyvov na životné prostredie, o. i. uvádza:

"173. *Hoci vyjadrenie navrhovateľa činnosti (ďalšieho účastníka v 5/ rade) k podanému odvolaniu žalobcu v postavení dotknutej verejnosti v predmetnej veci je odborne a obsahovo vyčerpávajúce a v danej oblasti má nepochybne dostatočné skúsenosti, navrhovateľ činnosti, ako komerčne zainteresovaná právnická osoba na realizácii a výsledku hĺbkového prieskumného vrtu, nie je na miesto žalovaného odvolacieho správneho orgánu oprávnený posudzovať a vyhodnocovať tieto odvolacie námietky pre účely posúdenia zákonnosti postupu správneho orgánu prvého stupňa a jeho rozhodnutia vo veci zisťovacieho konania. V tomto ohľade dáva správny súd do pozornosti ustanovenie § 63a zákona o posudzovaní vplyvov, ktorý rieši konflikt záujmov v konaní podľa citovaného zákona okrem iného tak, že za konflikt záujmov sa považuje, ak sa zamestnanec podieľal na vypracovaní zámeru alebo správy o hodnotení činnosti, ktorá je predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie. Teda možno obdobne konštatovať, že pre spravodlivé a nestranné rozhodnutie vo veci je žiadúce, aby sa odvolací orgán len tak bez ďalšieho nestotožnil s vyjadrením navrhovateľa činnosti, ale jeho tvrdenia a dôvody, tak ako aj dôvody a námietky ostatných účastníkov, podrobil kritickému vyhodnoteniu a úsudku v nadväznosti na účel sledovaný zákonom ako aj na zistený skutkový stav, tvorený v nemalej miere aj danosťami a osobitosťami jednotlivých zložiek tvoriacich životné prostredie v danej oblasti. Orgánom oprávneným vyhodnotiť tieto odvolacie námietky je v predmetnej veci žalovaný, pričom vyjadrenie navrhovateľa činnosti k námietkam dotknutej verejnosti slúži len ako podkladový materiál. Aj v prípade, pokiaľ by sa žalovaný s vyjadrením navrhovateľa činnosti k námietkam žalobcu stotožnil v celom rozsahu, tento ho nemôže nekriticky prevziať bez toho, aby k jednotlivým námietkam zaujal náležité stanovisko (vysporiadal sa s nimi). V predmetnej veci však nemožno skonštatovať ani len to, že by sa žalovaný s vyjadrením navrhovateľa činnosti k námietkam žalobcu stotožnil, keďže tento citované vyjadrenie do odôvodnenia rozhodnutia prevzal v doslovnom znení bez akéhokoľvek právneho a skutkového vlastného záveru, z ktorého by bolo možné vyvodzovať kauzalitu medzi právnym názorom navrhovateľa predmetnej činnosti a žalovaného.*"

KÓPIA

V nadväznosti na už skôr citované vyjadrenie MŽP SR v súvislosti s projektom geotermálneho vrtu v Tatranskej Lomnici *"Zároveň v prípadoch, keď nie je k dispozícii dostatočné množstvo presných a jednoznačných informácií o možných dôsledkoch pre životné prostredie, je povinnosť rozhodnúť vždy v prospech životného prostredia.*", odvolávajúc sa na vznesené námietky týkajúce sa seizmickej stability a rizík pre podzemné vody, sme preto presvedčení, že Navrhovanú činnosť je potrebné posúdiť podľa Zákona o posudzovaní vplyvov (ak už skôr nebude rozhodnuté, že sa má realizovať v nulovom variante).

VI.

K odôvodneniu Rozhodnutia k námietke č. 3 zo stanoviska Združenia z 18.07.2022. K námietke týkajúcej sa kumulatívnych vplyvov OÚ Trnava uviedol:

"*Vo vzťahu ku kumulatívnemu posudzovanie sa námietka neakceptuje. Kumulatívny vplyv, tak ako je uvedený v námietke, nie je kumulatívnym vplyvom tak ako ho stanovuje zákon. Ak by príslušný orgán prijal tieto argumenty tak by to prakticky znamenalo, že pre akýkoľvek projekt realizovaný v blízkosti uvedených iných činností (jadrová elektráreň V2, vyraďované jadrové elektrárne A1 a V1, medzisklad vyhoreného jadrového paliva, integrálny sklad rádioaktívneho odpadu, dve spaľovne rádioaktívneho odpadu, paroplynová elektráreň Malženice, plánovaný projekt Nového jadrového zdroja) by s muselo realizovať posudzovanie vplyvov na životné prostredie a nebolo by možné ukončiť zisťovacie konanie rozhodnutím o neposudzovaní. Princíp posudzovania kumulatívnych vplyvov, tak ako sa má realizovať podľa zákona, bol v tomto prípade realizovaný v plnom rozsahu. Predmetom oznámenia sú tri vrty, ktoré sú posudzované kumulatívne v jednom procese. Teda projekt nebol účelovo rozdelený na tri samostatné projekty*."

S argumentáciou OÚ Trnava sa nestotožňujeme. Zákon o posudzovaní vplyvov definuje ako jedno z kritérií zisťovacieho konania posúdiť "***kumuláciu vplyvu s vplyvom iných existujúcich alebo schválených činností***". Podľa §29a príslušný orgán hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti najmä z hľadiska "*a) únosného zaťaženia územia*" a "c) *kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s prihliadnutím na ich nezvratnosť*". Aj z hľadiska posudzovania vplyvov je teda zásadný rozdiel, či je projekt navrhovaný v nezaťaženom území, málo zaťaženom území, alebo území silne zaťaženom/narušenom (v dôsledku iných činností). Máme za to, že Rozhodnutie nezohľadnilo v dostatočnej miere existujúcu mieru zaťaženia životného prostredia v danej lokalite. Aj preto žiadame o zrušenie Rozhodnutia, a pokiaľ nebude rozhodnuté, že Navrhovaná činnosť sa má realizovať v nulovom variante, tak žiadame, aby bola posudzovaná podľa Zákona o posudzovaní vplyvov.

Podľa názoru Združenia (viď. napr. aj vyjadrenie z 30.12.2022 v nadväznosti na námietku č. 7) je potrebné prihliadnuť na to, že Navrhovaná činnosť spĺňa prahové hodnoty pre zisťovacie konanie nie na základe jedného ale minimálne troch kritérií (pre ťažobný priemysel) a podľa názoru Združenia aj prahovú hodnotu pre povinné posudzovanie vplyvov (viď. námietka č. 12). TJ Malženice má byť dimenzovaná nielen pre pripojenie 3 vrtov spomínaných v zámere, ale s "*kapacitnou rezervou 2 ks pre možné pripojenie ďalších vrtov v prípade zistenia rozsiahlejších akumulácií zemného plynu v širšom okolí.*". Považujeme preto za relevantné prihliadnuť aj na možnosť zapojenia ďalších dvoch sond a s tým spojeného zvýšenia objemu plynu ťaženého prostredníctvom TJ Malženice.

KÓPIA

VII.

K odôvodneniu Rozhodnutia k námietke č. 9 zo stanoviska Združenia z 16.08.2022 a námietke č. 14 zo stanoviska Združenia z 17.08.2022:

OÚ Trnava k požiadavke Združenia na doplnenie informácií týkajúcich sa dlhodobých čerpacích skúšok uviedol "*Predmetnú požiadavku príslušný orgán považuje za idúcu nad rámec zákona. Takáto informácia nie je pre rozhodovanie potrebná.*". S uvedeným hodnotením Združenie nesúhlasí. Dlhodobé čerpacie skúšky sú podľa zámeru významnou časťou realizácie Navrhovanej činnosti. Absencia bližšieho popisu priebehu dlhodobých čerpacích skúšok (napr. maximálne množstvo zemného plynu, ktoré môže byť vyťažené počas celého trvania dlhodobej čerpacej skúšky v rámci Navrhovanej činnosti; predpokladanú a maximálnu dobu trvania dlhodobej čerpacej skúšky v rámci Navrhovanej činnosti, spôsob výkonu a vyhodnotenia dlhodobých čerpacích skúšok, odhad doby trvania dlhodobých čerpacích skúšok, odhad množstva vyťaženého plynu počas dlhodobých čerpacích skúšok, spôsob nakladania s plynom vyťaženým počas dlhodobých čerpacích skúšok, ...) významne sťažuje nezávislú analýzu a vyhodnotenie rizík a vplyvov spojených s dlhodobými čerpacími skúškami. Pritom priebeh krátkodobých čerpacích skúšok je v zámere aspoň stručne naznačený. Informácie o dlhodobých čerpacích skúškach považujeme za podstatné aj z dôvodu, že ťažba počas dlhodobých čerpacích skúšok by mala prebiehať podľa ustanovení geologického zákona a rozhodnutí vydaných pre prieskumné územie Trnava, kým následná ťažba by mala prebiehať podľa ustanovení banského zákona a rozhodnutí prípadne vydaných pre dobývací priestor. OÚ Trnava uviedol "*Ako je aj uvedené už vyššie rozhodnutie podľa zákona nie je rozhodnutím na vykonávanie činnosti, neoprávňuje navrhovateľa vykonávať činnosť.*" Avšak, keďže dlhodobé čerpacie skúšky nepodliehajú osobitnému povoľovaciemu konaniu a majú sa vykonávať ako súčasť prieskumu, verejnosť už nebude mať možnosť zúčastniť sa akéhokoľvek rozhodovania v tejto veci.

VIII.

K odôvodneniu Rozhodnutia k námietke č. 5 zo stanoviska Združenia z 18.07.2022 a doplneniu námietky č. 5 zo stanoviska Združenia z 16.08.2022:

OÚ Trnava v odôvodnení Rozhodnutia uviedol, že akceptuje námietky vo vzťahu k ochrane podzemných vôd a "*OÚ Trnava bral do úvahy všetky aspekty vo vzťahu k možnej kontaminácii podzemných vôd. Vo výroku stanovil dostatočné podmienky, aby bol prípadný negatívny vplyv a to ako pri bežnej prevádzke ako aj v prípade havárie dostatočne eliminovaný.*"

Podmienky Rozhodnutia Združenie nepovažuje za dostatočné z hľadiska eliminácie možných negatívnych vplyvov na podzemné vody. Napríklad podmienku "*Po dohode s obcou Malženice odobrať vzorky z troch až piatich studní v okolí vrtu Malženice 1 a to pred začiatkom vrtných prác a rovnako po ich ukončení. Tieto vyhodnotiť, porovnať a interpretovať vo vzťahu k navrhovanej činnosti.*" nemožno považovať za zabezpečenie účinného monitoringu stavu podzemných vôd v dotknutom území. Studňa vo všeobecnosti nie je náhradou monitorovacieho vrtu; výber konkrétnych studní nie je objektívne zdôvodnený; nejde o kontinuálny monitoring; nie je požadovaný odber a vyhodnotenie vzoriek nezávislou odborne spôsobilou osobou; nie je stanovené spektrum látok, ktoré majú byť sledované; vôbec sa nepožaduje monitorovanie v etape ťažby; neberie sa do úvahy časový posun daný rýchlosťou a smerom prúdenia podzemných vôd a vzdialenosťou od vrtov, atď. Táto podmienka sa navyše vzťahuje len na okolie vrtu Malženice 1 a žiaden (účinný a kontinuálny) monitoring stavu podzemných vôd nie je požadovaný napr. v smere prúdenia podzemných vôd od vrtu Malženice 2 (ako sme uviedli už v predchádzajúcich

KÓPIA

vyjadreniach, z mapy hydroizohýps a prúdenia podzemnej vody v okolí jadrovej lokality J. Bohunice možno vyvodiť, že podzemné vody z oblasti navrhovaného vrtu Malženice-2 prúdia smerom do k. ú. Žlkovce). Okrem toho sa podmienkou stanovené odbery v konečnom dôsledku týkajú len 1. zvodneného horizontu.

Podmienka "*Spracovať a požiadať o schválenie plánu preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku.*" negarantuje, že bude vytvorený systém zabezpečujúci dlhodobý monitoring kvality (a jej zmien) podzemných vôd a životného prostredia v okolí navrhovaných vrtov, kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok do podzemných vôd a životného prostredia v okolí navrhovaných vrtov a systém opatrení garantujúci zastavenie úniku škodlivých látok do okolia vrtu. Uvedená podmienka obsahuje výrazne slabšie požiadavky a nežiada schválenie a plnenie plánu preventívnych opatrení, ale len podanie žiadosti o jeho schválenie.

Z podmienky "*Po ukončení ťažby, alebo pri negatívnom výsledku čerpacej skúšky na prítomnosť uhľovodíkov, preveriť záujem samosprávy vo vzťahu k využitiu vrtov po ich konverzii ako zdrojov vody. K likvidácii je možné pristúpiť po potvrdení nezáujmu zo strany samosprávy.*" a z textu zámeru (napr. "*V prípade negatívneho výsledku vrtu/vrtov, bude tento/tieto po geologickej stránke zlikvidovaný/zlikvidované alebo upravený/upravené a poskytnutý/poskytnuté miestnej samospráve ako zdroj/e sladkej vody*") vyplýva, že navrhované vrty sú v dosahu alebo priamo zasahujú do útvarov podzemnej vody, ktoré však neboli v zámere bližšie popísané. Riziká a možné vplyvy navrhovanej činnosti vo vzťahu k týmto útvarom podzemnej vody neboli v zámere bližšie vyhodnotené. Ohľadom rizík spojených s prieskumom a ťažbou zmeného plynu pre podzemné vody opätovne poukazujeme na zákaz vykonávať ložiskový geologický prieskum na ropu a zemný plyn v chránených vodohospodárskych oblastiach z dôvodu "*verejného záujmu, t. j. potreby dlhodobého zabezpečenia kvalitatívnej ochrany vodných zdrojov*". Navrhovaná činnosť sa nenachádza v CHVO, jej realizácia preto nie je z tohto dôvodu zakázaná. Predložené dôkazy mali za cieľ demonštrovať, že s prieskumom a ťažbou zemného plynu môžu byť spojené relevantné riziká pre podzemné vody (inak by neexistovali obmedzenia v CHVO). Pred niekoľkými týždňami bolo možné riziká spojené s prieskumom a ťažbou zemného plynu sledovať aj na príklade vyvierania kontaminovanej vody zo starého vrtu v k. ú. obce Moravany na východnom Slovensku (zdroj: https://spravy.rtvs.sk/2023/03/v-moravanoch-pri-michalovciach-zo-zeme-vyviera-kontaminovana-voda/)

Informácie predložené Navrhovateľom v dokumente zverejnenom na linku https://www.enviroportal.sk/eia/dokument/355595?uid=5dae22af5a29ba64fd7da4aab77813e4887fb7e4 nepovažujeme za primerane relevantné z hľadiska popisu východiskového stavu podzemných vôd, okrem iného aj z dôvodu, že prezentované údaje sa týkajú sond značne vzdialených od oblasti realizácie Navrhovanej činnosti (aj s prihliadnutím na smer prúdenia podzemných vôd).

OÚ Trnava na viacerých miestach v odôvodnení Rozhodnutia argumentuje, že dotknuté orgány nepožadovali posudzovanie vplyvov Navrhovanej činnosti podľa Zákona o posudzovaní vplyvov, prípadne nevzniesli špecifické požiadavky podmieňujúce realizáciu Navrhovanej činnosti. Podľa názoru Združenia však stanoviská niektorých orgánov vykazujú znaky formálneho prístupu k hodnoteniu Navrhovanej činnosti. Napr. stanovisko orgánu štátnej vodnej správy OU-TT-OSZP3-2022/025225 tvorí prakticky len text prebratý zo zámeru Navrhovanej činnosti doplnený štyrmi veľmi všeobecne formulovanými podmienkami, ktoré nie sú špecifické pre Navrhovanú činnosť a z veľkej časti už vyplývajú z platných zákonov, vyhlášok, rozhodnutí a pod.

KÓPIA

Namietame, že v prípade realizácie Navrhovanej činnosti podľa Rozhodnutia nie je garantované, že by bol popísaný východiskový stav útvarov podzemnej vody nachádzajúcich sa v území dotknutom Navrhovanou činnosťou a zistená aktuálna kvalita podzemnej vody v miestach navrhovanej lokalizácie prieskumných vrtov; že by bol navrhnutý a zrealizovaný kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok do podzemných vôd a životného prostredia v okolí navrhovaných vrtov, či systém zabezpečujúci dlhodobý monitoring kvality (a jej zmien) podzemných vôd a životného prostredia v okolí navrhovaných vrtov.

IX.

Nesúhlasíme s neakceptovaním pripomienok týkajúcich sa upresnenia a doplnenia informácií o veľkosti ložísk, význame ťažby z hľadiska domácej spotreby atď. (námietky č. 2, 16, 17). V zámere sa totiž na viacerých miestach potreba Navrhovanej činnosti odôvodňuje práve údajným prínosom k zníženiu závislosti na dovoze zemného plynu zo zahraničia. Keďže v procese posudzovania vplyvov Navrhovanej činnosti sa hodnotia negatíva a pozitíva navrhovanej činnosti, je podľa Združenia potrebné aby predmetné údaje boli objektívne upresnené, aj keď len na základe súčasného stavu poznania. (Viď. aj vyjadrenie v nadväznosti k námietke č. 2 vo vyjadrení Združenia zo dňa 30.12.2022)

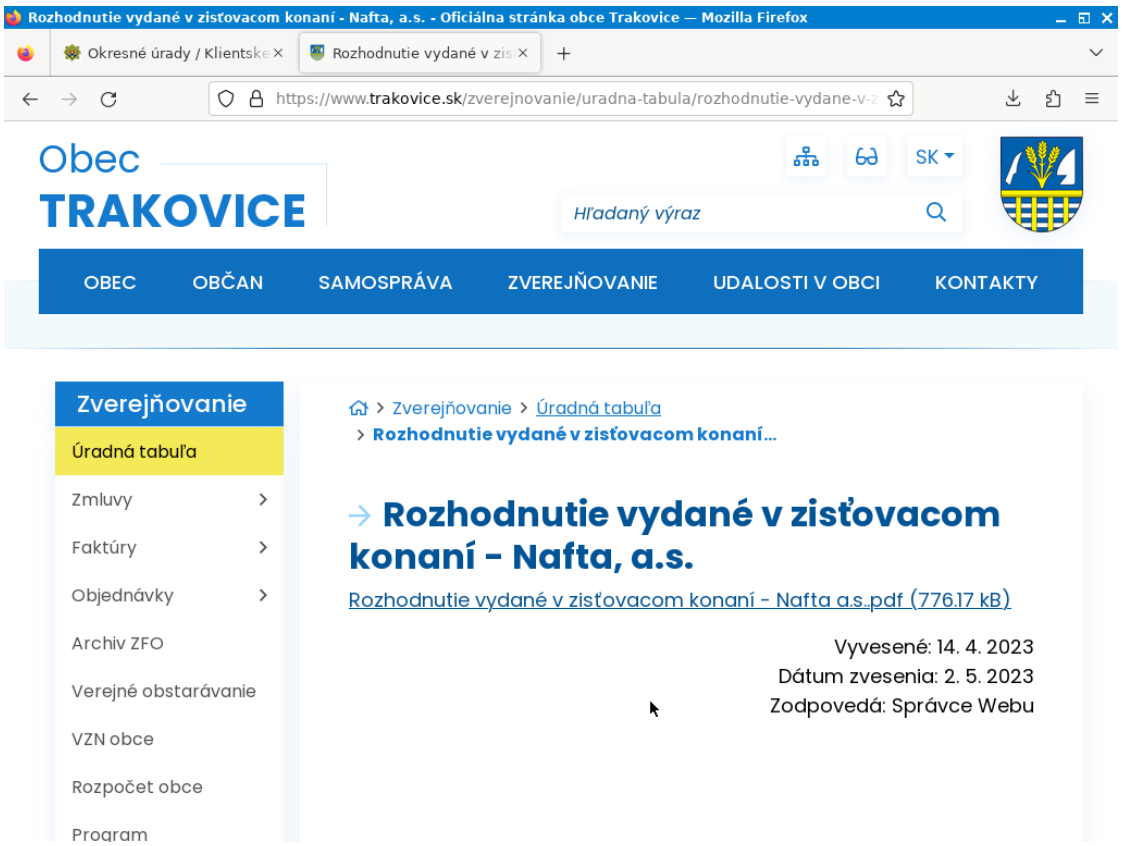
X.

OÚ Trnava vo vyjadrení k námietke č. 8 uvádza "*Okrem dôvodov v komplexnom odôvodnení príslušný orgán uvádza, že nie je zrejmé, čo by malo byť predmetom posudzovania vo vzťahu k obci Žlkovce a súčasne aké ďalšie informácie by mali byť uvedené v zámere.*" Upresňujeme, že predmetom námietky bolo to, že napr. v časti III.3 popisuje zámer výhradne obec Malženice a vôbec nereflektuje ďalšie dve dotknuté obce - Trakovice a Žlkovce. Obdobne možno hodnotiť aj niektoré ďalšie časti zámeru.

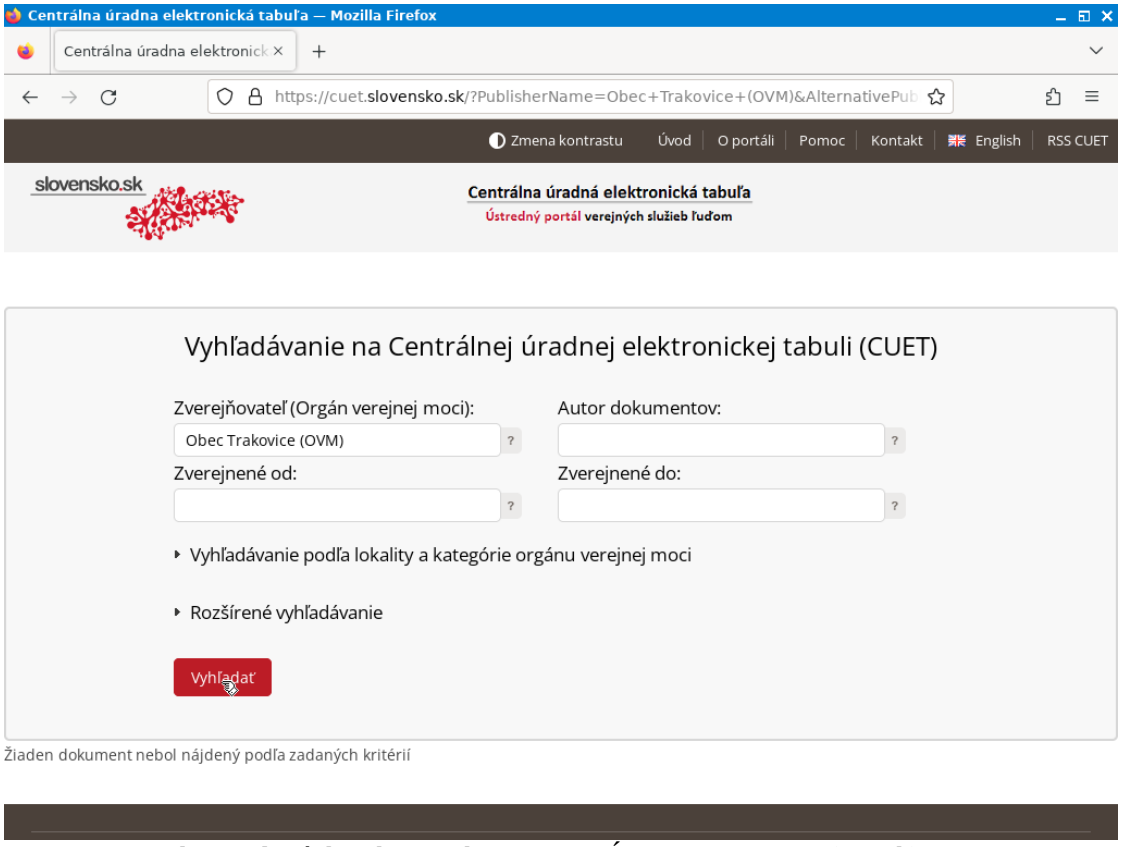
S pozdravom

Mgr. Michal Daniška, PhD.
riaditeľ
občianske združenie Chceme zdravú krajinu

KÓPIA

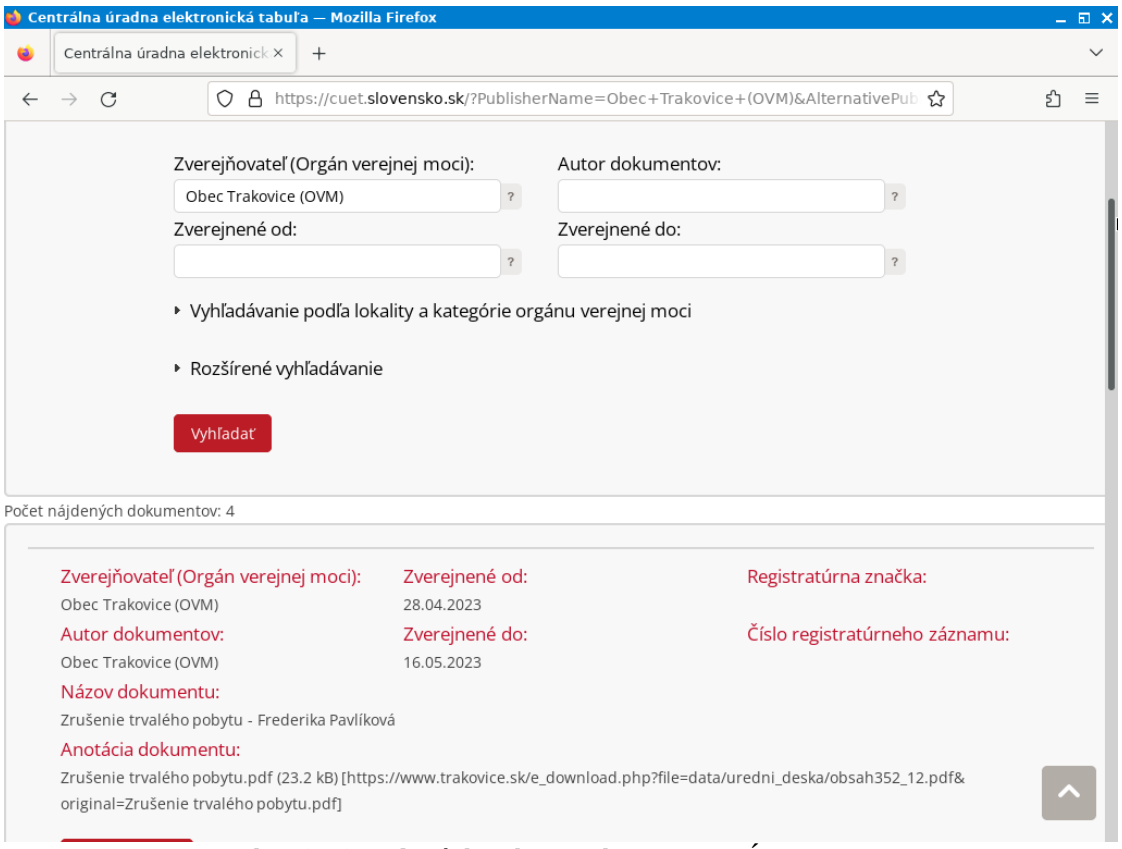

Screenshot stránky www.trakovice.sk z 14.04.2023 22:53:34

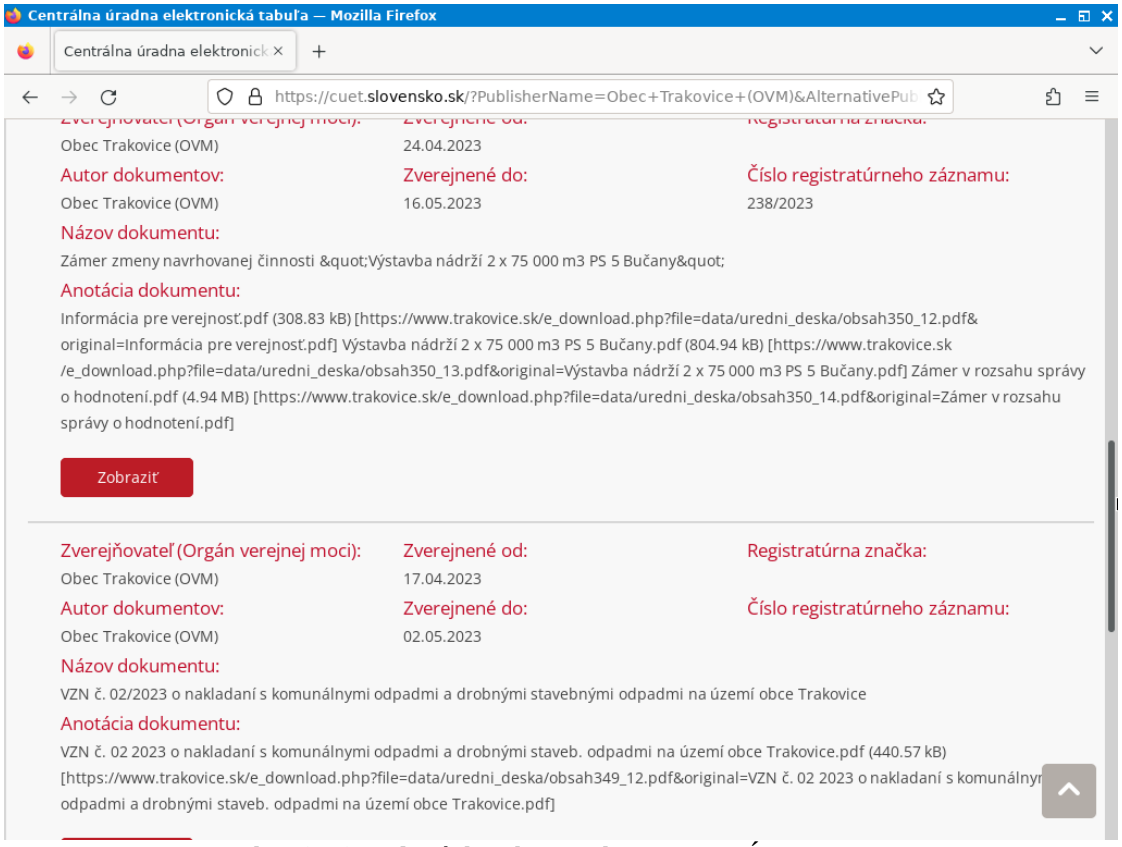

Screenshot podstránky obce Trakovice na CÚET z 14.04.2023 (piatok) 22:32:09

KÓPIA

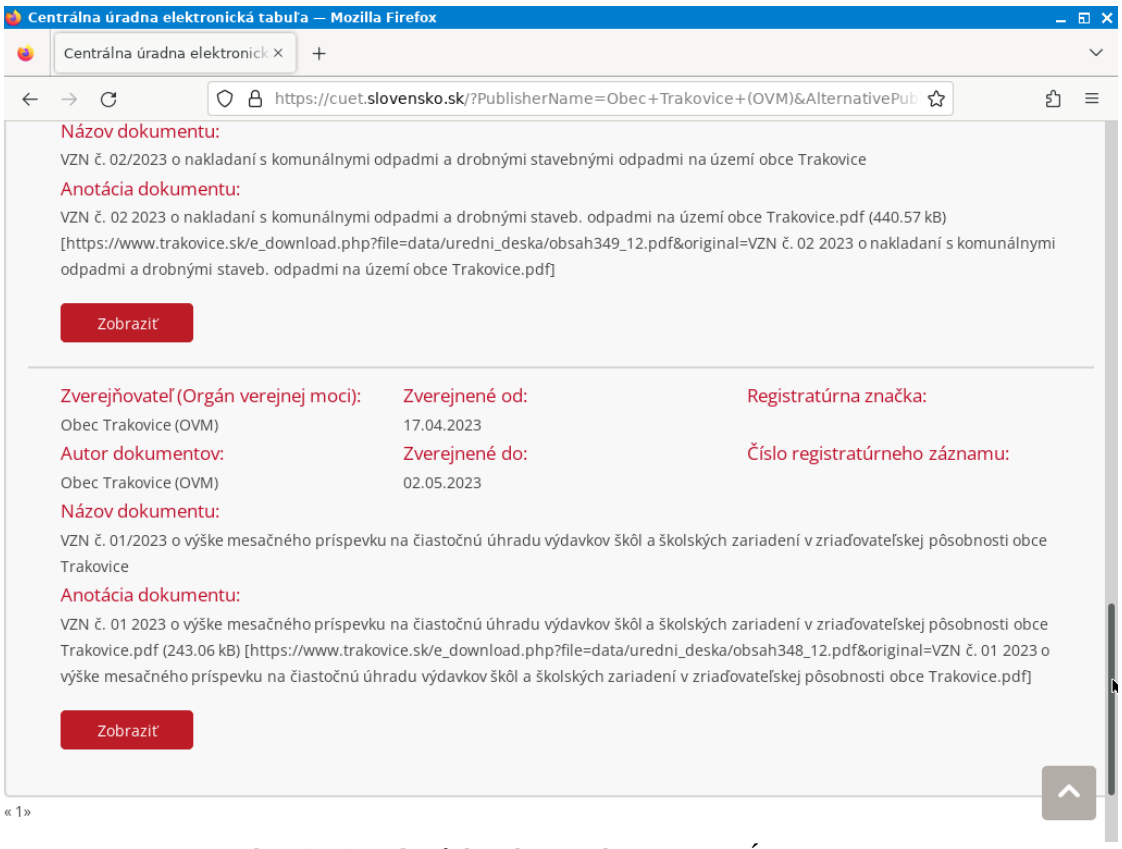

Screenshot (1/3) podstránky obce Trakovice na CÚET z 30.04.2023

Screenshot (2/3) podstránky obce Trakovice na CÚET z 30.04.2023

KÓPIA

Screenshot (3/3) podstránky obce Trakovice na CÚET z 30.04.2023